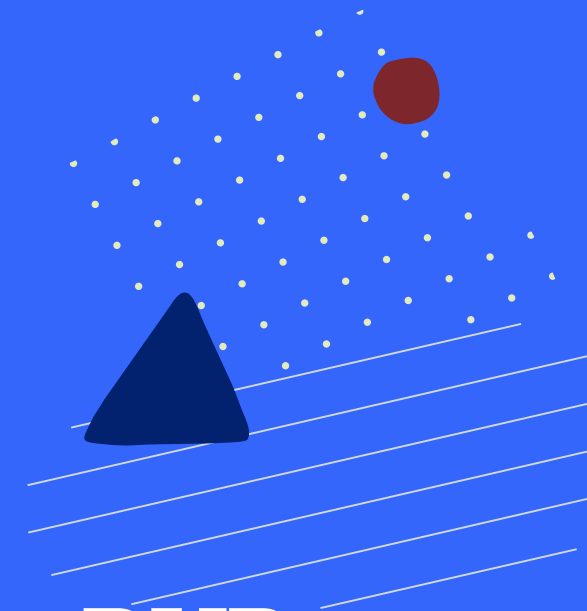

Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR

Osobnostní a sociální výchova v novém RVP

18. 3. 2025

Spolufinancováno
Evropskou unií

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah

Pojetí Osobnostní a sociální výchovy (OSV)

Specifika OSV

Okruhy OSV

Charakteristika a vazby OSV

Ukázky očekávaných výsledků učení a ukázka ilustrace

OSV v modelových ŠVP

OSV na škole Nika

Shrnutí

Pojetí OSV

- Rozvíjí praktickými, zkušenostními přístupy seberefektivní, seberegulační, psychohygienické dovednosti, interakční a komunikační dovednosti, prosociální chování.
- Přispívá k sebepoznání a ke kvalitě života žáka, zahrnuje také etický a kariérový rozvoj.
- Podporuje sociálně-emocionální dovednosti, kontinuálně, průběžně na 1. a 2. stupni, systematicky a komplexně.
- Podporuje odpovědný přístup k sobě i druhým, k sebero rozvoji a celoživotnímu učení, k zapojení se v měnícím se světě práce.
- Podporuje odolnost žáka vedoucí ke zvládnutí běžných i náročných životních situací.

Specifika OSV

- Specifikem oboru je to, že učivem je žák sám, stává se jím konkrétní žákovská skupina a stávají se jím běžné situace každodenního života, včetně těch budoucích.
- Obor vytváří prostor pro to, aby mohl žák v bezpečném prostředí a s oporou reflektovat, rozvíjet či regulovat způsoby prožívání a chování.
- Vytváří příležitost pro zkoušení, objevování a získávání vhodných mechanismů reagování na vnitřní a vnější svět.
- Na obou stupních jsou zohledněné individuální charakteristiky žáka a jeho zkušenosti, osobnostní a sociální vývoj, charakter třídy (skupiny) ad.
- Nedílnou součástí oboru je rozvíjení sebehodnocení žáka, práce s portfoliem pro zachycení osobního a kariérového pokroku a formativní zpětná vazba respektující individuální podobu učení.

Okruhy OSV – struktura vzdělávacího oboru

- **Osobnostní rozvoj** je zaměřený na sebepojetí žáka, sebepoznávání, zvládání stresu a náročných situací, podporu učení, sebeorganizaci a plánování vlastního rozvoje.
 - *vnímání emocí, seberegulace, silné stránky, sebehodnocení, sebeprezentace*
- **Sociální a etický rozvoj** se věnuje sociálně-emocionálním dovednostem, vnímání druhých lidí, mezilidským vztahům, sociální interakci a komunikaci a prosociálnímu chování.
 - *zvládání konfliktů, rozvoj vztahů s druhými, etické chování*
- **Kariérový rozvoj** se vztahuje k objevování, rozhodování a plánování ve vlastním kariérovém směřování, k hodnotám a příležitostem spojeným se světem práce.
 - *rovnováha v životě a práci, připravenost na změny, práce s portfoliem*

Charakteristika OSV na prohledout.rvp.cz

Závazná část RVP

Člověk, jeho osobnost a svět práce

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Sociální a etický rozvoj

Kariérový rozvoj

Vzdělávací obor Osobnostní a sociální výchova zahrnuje také etický a kariérový rozvoj žáka. Kontinuálně, průběžně na 1. a 2. stupni, systematicky a komplexně rozvíjí potřebné znalosti, dovednosti, hodnoty, postoje, které explicitně podporují odolnost žáka vedoucí ke zvládnutí běžných i náročných životních situací.

Obor rozvíjí praktickými, zkušenostními přístupy sebereflektivní, seberegulační a psychohygienické dovednosti, interakční, komunikační a prosociální chování. Základní psychosociální dovednosti jsou primární prevencí a základem pro duševní zdraví, podporují motivaci k učení a ve spojení s kariérovými dovednostmi odpovídají současnému celostnímu pojetí kariéry. Obor přispívá k sebepoznání a ke kvalitě života žáka. Podporuje sociálně-emocionální dovednosti, odpovědný přístup k sobě

Vazba na průřezové téma Péče o sebe a druhé

Závazná část RVP

Péče o sebe a druhé

Cílem průřezového tématu Péče o sebe a druhé je podpořit aplikaci získaných znalostí, dovedností a postojů v oblasti seberozvoje a aktivní péče o sebe a druhé ve všech dimenzích wellbeingu – fyzické, kognitivní, emoční, sociální a duchovní.

Průřezové téma přispívá k vytváření vzdělávacího prostředí naplňujícího základní a vývojové potřeby žáka, podporujícího adaptaci na změnu a s ní související odolnost jedince. Podporuje žáka v reflexi a spoluvytváření vzdělávacího prostředí na úrovni třídy i celé školy, včetně kontextu využívání digitálních technologií. Napříč obsahem vzdělávacích oborů a jejich výukou

Vazba na klíčové kompetence

Klíčová kompetence k učení

Klíčová kompetence komunikační

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní

Klíčová kompetence k řešení problémů

Klíčová kompetence kulturní

Klíčová kompetence digitální

Závazná část RVP

Klíčová kompetence
osobnostní a sociální

Vlastní wellbeing

Resilience: odolávání
obtížným situacím

Identita

Empatie a porozumění
druhým

Budování a udržování
zdravých vztahů

Osobnostní rozvoj – ukázka očekávaných výsledků učení

- Reflektuje svůj vztah k sobě a druhým, uplatňuje sebepoznání a zpětnou vazbu ve svém jednání.
- Uplatňuje strategie zvládání zátěže, předcházení a řešení náročných situací, včetně vyhledání pomoci.
- Stanovuje si plán osobního rozvoje, realizuje postupné kroky k dosažení stanovených cílů a vyhodnotí jejich dosažení.
- Prezentuje sám sebe v různých situacích s využitím sebehodnocení a zpětné vazby druhých.
- Reflektuje své vzdělávací potřeby a využívá efektivní strategie učení.

Sociální a etický rozvoj – ukázka očekávaných výsledků učení

- Reflektuje různé formy mezilidských vztahů, společné znaky a odlišnosti u sebe a druhých.
- Uplatňuje vhodné způsoby sociální interakce ve skupině v modelových situacích.
- Uplatňuje efektivní strategie sociální komunikace a řešení konfliktu v modelových situacích.
- Respektuje pravidla etického chování a uplatňováním prosociálního chování přispívá k utváření vzájemně podporujících vztahů s druhými.
- Reflektuje své emoce a emoční prožívání druhých a využívá seberegulaci v interakci s druhými.

Kariérový rozvoj – ukázka očekávaných výsledků učení

- Reflektuje význam práce a aktivního zapojení do světa práce pro sebe, komunitu, společnost a přírodu.
- Využívá pro svůj kariérový rozvoj různé informační zdroje, vztahy a sítě ve fyzickém a digitálním prostředí.
- Rozpoznává relevantní vzdělávací a pracovní příležitosti pro své kariérové plánování.
- Reflektuje význam udržování rovnováhy mezi pracovním a osobním životem, různými rolami v životě.
- Tvoří osobní kariérové portfolio, které využívá v modelových situacích zájmu o vzdělávací a pracovní příležitosti.

Ukázka ilustrace – Erb je má vizitka

Žák prostřednictvím kreativního vyjádření pojmenovává a prezentuje své silné stránky v podobě erbu.

Zadání pro žáka

- Tvým úkolem je zamyslet se nad svými silnými stránkami, které Tě nejlépe reprezentují, zpracovat je ve formě erbu (lze pracovat volně nebo žákům poskytnou ukázky pro tvorbu erbu).
- Po dokončení erbu odevzdej nepodepsanou práci. Vyučující vystaví anonymně erby ve třídě.
- Společně pak budete se spolužáky výstavu vašich prací procházet, odhadovat a přiřazovat majitele ostatních erbů. Tímto způsobem se můžeš dozvědět nové informace o druhých.
- Posledním krokem aktivity je představit třídě svůj erb a popsat své silné stránky.
- Po ukončení výstavy ulož svůj erb do portfolio pro budoucí porovnání.

Varianta: Žák si odpovídá na otázku “Kdo jsem?”, popíše vybrané aspekty své osobnosti (vlastnosti, dovednosti, typické projevy chování, zájmy, potřeby, hodnoty).

Žák reflektuje své zkušenosti z průběhu a výsledku aktivit, využívá portfolio. Učitel může žákům poskytnout individuální zpětnou vazbu.

OSV v modelových ŠVP

[Jak na ŠVP | Revize RVP](#)

- **Předmětový modelový ŠVP**

- Osobnostní a sociální výchova jako předmět
- Časová dotace – 1 hodina týdně v každém ročníku
- [2025-predmetovy-osobnostni-a-socialni-vychova-1st.pdf](#)
- [2025-predmetovy-osobnosti-a-socialni-vychova-2st.pdf](#)

- **Integrovaný modelový ŠVP**

- Osobnostní rozvoj, zdraví a bezpečí jako předmět
- Časová dotace – 2 hodiny týdně v každém ročníku
- [2025-integropany-osobnostni-rozvoj-zdravi-a-bezpeci-2st.pdf](#)

Ukázka z modelového ŠVP

Obsah předmětu

1. ročník

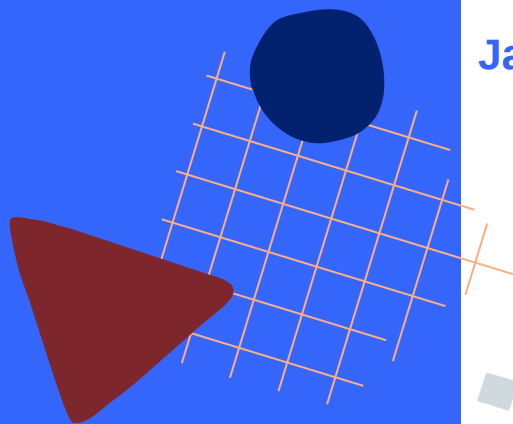
OVU vzdělávacích oborů pro uzlový bod 5		Školní OVU pro 1. ročník	Školní OVU PT	Vazby na OVU KK
Kód	Popis OVU z RVP ZV			
CSP-OSV-001-ZV5-001	Rozpozná své vybrané osobnostní vlastnosti, silné stránky a zkouší uplatňovat sebepoznání ve svém jednání.	Poznává na příkladech osobnostní vlastnosti a dovednosti, projevy osobnostních vlastností a dovedností u postav v příběhu a v modelových situacích.	X	KOS-SEB-000-ZV5-001 Poznává jedinečnost vlastní osobnosti.

Ukázka z modelového ŠVP – 7. ročník

CSP-OSV-002-ZV9-009	Respektuje pravidla etického chování a uplatňováním prosociálního chování přispívá k utváření vzájemně podporujících vztahů s druhými.	V eticky dilematických modelových situacích zkouší různé způsoby řešení.	X	X
CSP-OSV-002-ZV9-009	Respektuje pravidla etického chování a uplatňováním prosociálního chování přispívá k utváření vzájemně podporujících vztahů s druhými.	Uvědomuje si význam svého prosociálního chování, sdílí své zkušenosti ze situací poskytnutí pomoci/podpory druhým a přijetím pomoci/podpory od druhých.	Zjišťuje konkrétní potřeby ve vybraných oblastech wellbeingu členů školní komunity a plánuje opatření podporující jejich naplňování ve školním i digitálním vzdělávacím prostředí.	X
CSP-OSV-002-ZV9-010	Reflektuje své emoce a emoční prožívání druhých a využívá seberegulaci v interakci s druhými.	Popíše základní i komplexní emoce, které prožívá v různých interakcích s druhými. V různých situacích ve školním, mimoškolním a digitálním prostředí sleduje vliv chování druhých na vlastní emoce.	X	KOS-WEL-000-ZV9-001 Aktivně přispívá ke zvyšování osobního wellbeingu (osobní všestranné pohody).

OSV na škole Nika

Jana Bětík Wills

Proč zaměření školy na OSV

- **Cíl: žák na výstupu z 9. třídy** - motivovaný dál studovat, rozvíjející svůj potenciál, samostatný a odpovědný za své v učení, přijímající sebe i druhé, schopen spolupracovat.
- **Prostředek k cíli:** rozvoj kompetencí a dovedností spojených s osobnostně sociálním rozvojem žáka.
- **Nástroje, které k tomu vedou:**
 1. **KDE: specifické hodiny věnované OSV**, třídnické hodiny, projekty, výjezdy, součást vyučovacích hodin, preventivní programy, skupinový koučink
 2. **KDY: pravidelně, opakovaně, propojená témata**
 3. **KDO:** učitelé se v těchto tématech vzdělávají, externí zdroje – např. PPP, další organizace i jednotlivci

Příklady konkrétních nástrojů

Příklady specifických hodin OSV

- **Předmět Příprava na budoucnost**
- **„Studijní návyky“ v 6. třídě** (2 hodiny týdně • 3 měsíce)
- Outdoorové výjezdy
- Ročníkové práce v 8. třídě
- Koleje (1 hodina týdně) – např. dovednost mediace

Další podpora OSV...

- Zařazení mindfulness technik od 1. po 9. třídu
- Využití třídnických hodin na preventivní programy
- Individuální rozhovory / skupinové koučky
- Studovna – jako nástroj pro posílení studijní autonomie

Jak zavést nebo posílit OSV na školách

1. Přesvědčení, že je to užitečné – vedení školy.
2. Stanovit si **cíle** = kompetence, které vedou k osobnostně sociálnímu rozvoji a vědět, jak budete hodnotit – podle čeho poznáte, že se v tom žáci posouvají.
3. V rozvrhu vytvořit **prostor**, kde a kdy je možné dovednosti rozvíjet – v rámci předmětu OSV, třídnických hodin, průřezově. A rozhodnout se, co kde dělám.
4. Tým je podporován a školen, aby se v daných tématech vzdělával + mít v týmu odborníka.

Zdroje, ze kterých čerpáme

Příklady organizací

- Skills builder
- KiVa programy
- Jeden svět na školách
- Skautský institut
- MBSR (mindfulness techniky)
- Obcankari.cz
- Konsent.cz

Další zdroje

- Trénink koučinkových dovedností pro učitele – Systemická fabrika, Akademie Libchavy, další školení pedagogických pracovníků
- Další odborníci: Michaela Veselá, Josef Valenta, Vítek Hrbáček, Vladimíra Straková, Karel Derfl, Pavel Škramlík...
- Konzultace se školami, kde se o OSV zajímají a něco realizují, Erasmus výjezdy

Shrnutí webináře

Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR

Sledujte nás. Pojd'te dál...

rozcestnik.rvp.cz/podpora-skol

facebook.com/pojdtedal.npi

instagram.com/pojdtedal

youtube.com/@pojdtedal

Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY